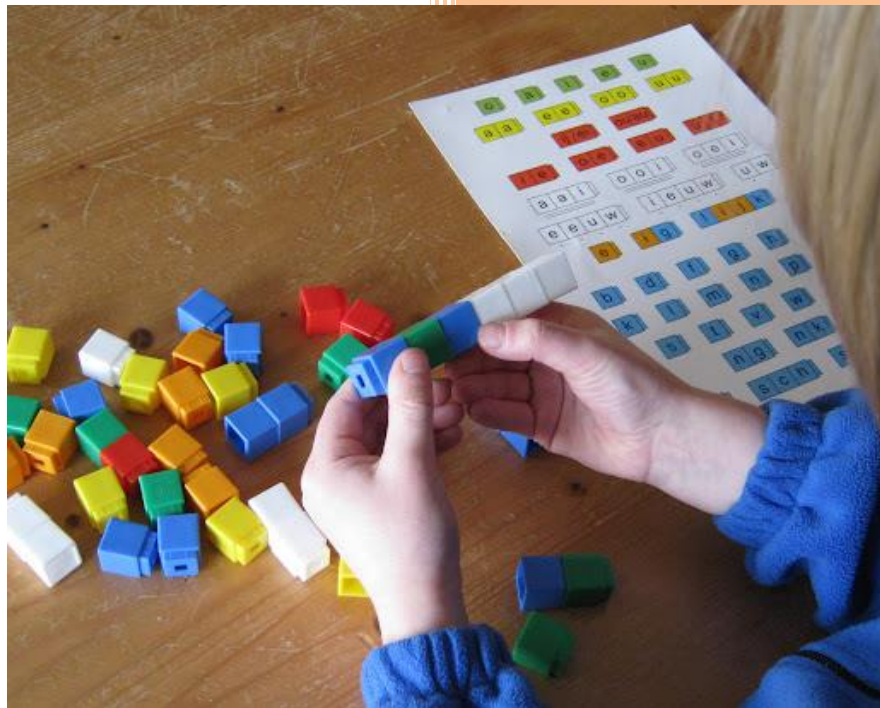

2025-2027

Beleidsplan Taal in Blokjes

Melissa Assink en Donatine Luiten

GBS De Fakkel

2025-2027

Voorwoord eindopdracht Taal in Blokjes

Beleidsdocument met implementatie en borgingsdoelen.

Dit cursusjaar hebben wij de Workshop Taal in Blokjes in Veendam gevolgd. In november hebben wij met Thalita Boumans contact gehad over het vormgeven van de zelfstudieopdrachten. Met haar zijn we het volgende overeengekomen:

'Jullie kunnen de extra opdracht over 'een globaal meerjarenplan om TIB vanuit onze groep 3 schoolbreed te implementeren en te koppelen aan onze hogere zorgniveaus.' ook als *vervangende opdracht* inleveren in de plaats van de onderdelen 'onderzoek en behandelplan' uit de reguliere opdrachten.'

Hier zijn we mee aan de slag gegaan. Het is intussen al geen globaal meerjarenplan meer maar het is vrij specifiek geworden. Het beleidsdocument is adviserend richting het Management Team van de school, maar wordt deels ook al uitgevoerd. We hebben ON 1-3 meegenomen in onze uitwerking. We hebben ons beleidsdocument samengevat in een concept- kwaliteitskaart.

Onze uitwerking heeft de vorm gekregen van een korte beleidsnotitie. Ook doen we suggesties voor implementatie, toepassing en borging. De definitieve implementatie en borging moet bepaald worden in overleg met team en MT. Het betreft dus een werkdocument.

Vriendelijke groet,
Melissa en Donatine

Voorwoord eindopdracht Taal in Blokjes	0
Taal in Blokjes – Beleidsdocument met implementatie en borgingsdoelen.....	3
1. Beleidskader en doorlopende leerlijn	3
2. Implementatie – groep 1 t/m 4.....	3
2.1 Groep 1	3
2.2 Groep 2	3
2.3 Groep 3	3
2.4 Groep 4	3
3. Basismaterialen (volgens stappenplan TiB).....	4
4. Ondersteuningsniveaus voor groep 3-8	4
4.1 Ondersteuningsniveau 1 – Basisaanbod	4
4.2 Ondersteuningsniveau 2 – Verhoogde ondersteuning.....	4
4.3 Ondersteuningsniveau 3 – Intensieve interventie.....	4
5. Monitoring & toetsing.....	5
5.1 Instrumenten en frequentie.....	5
5.2 Beslisregel bij lage spellingresultaten – vernieuwd PI-dictee	5
5.3 Succescriteria en streefwaarden	5
6. Borging van kwaliteit en continuïteit	5
6.1 Professionalisering en begeleiding in de klas	5
6.2 Materiaal- en procesborging.....	6
6.3 Datacyclus en kwaliteitskaart	6
6.4 Communicatie met ouders en andere partners	6
7. Jaarplanning in het kort	6
Bijlage 1, Kwaliteitskaart inzet Taal in Blokjes	8
1. Kernafspraken.....	8
2. Ondersteuningsniveaus (ON)	8
3. Basismaterialen (minimaal aanwezig).....	8
4. Routines & doelen	8
5. Monitoring & toetsing.....	8

Taal in Blokjes – Beleidsdocument met implementatie en borgingsdoelen.

In dit document is een korte beleidsnotitie geformuleerd. Ook doen we suggesties voor implementatie, toepassing en borging. De definitieve implementatie en borging moet bepaald worden in overleg met team en MT. Dit document bevat een uitgewerkte beschrijving van de ondersteuningsniveaus 1 t/m 3.

1. Beleidskader en doorlopende leerlijn

TiB vormt bij De Fakkelt een rode draad: van fonemisch bewustzijn en klank-tekenkoppeling (ob) naar geautomatiseerd lezen en nauwkeurig spellen (mb) en strategisch/morfologisch spellen (bb). De Fakkelt hanteert één consistente visuele en didactische lijn.

2. Implementatie – groep 1 t/m 4

2.1 Groep 1

Focus op auditieve vaardigheden en fonemisch bewustzijn. **Zie kerndoel 11:**

<https://www.slo.nl/thema/meer/tule/nederlands/kerndoel-11/>

Leerkrachten bieden dagelijks korte klankspelletjes aan (5–10 min) en leggen de nadruk op auditieve discriminatie en klanken segmenteren, zonder nadruk op letters.

2.2 Groep 2

Verdieping van fonemisch bewustzijn. Dagelijks analyseren en synthetiseren van woorden. (± 10 min). De leerkracht gebruikt hierbij de blokken. Introductie klank-tekenkoppeling met behulp van kleurkaartjes, zonder schrijfdruk. De leerkracht werkt vanuit de map Fonemisch Bewustzijn en koppelt daar de kleurkaartjes en de blokjes aan.

Naast de minimale instructietijd wordt dit doel verwerkt in thema's, hoeken en spel.

2.3 Groep 3

Volledige inzet van TiB. Automatiseren van foneem-grafeemkoppeling, prominente aandacht voor klanken en kleurcodering. Dagelijks minimaal ± 20 minuten TiB-instructie plus korte herhaalmomenten. Dit zit verwerkt in de taal/lezenlessen. Het eerste half jaar tweewekelijks monitoren van foneem-grafeemkoppeling. Daarna breidt de monitoring zich uit en is het driewekelijks en wordt spelling hieraan gekoppeld.

Er wordt momenteel gewerkt aan 'visie jonge kind'. Afhankelijk van de uitkomsten daarvan wordt er een nieuwe taalmethode aangeschaft voor groep 1-3.

2.4 Groep 4

Accent op spelling met TiB-strategieën. Dagelijks minimaal 20 minuten gerichte spellinginstructie, vanuit de methode Taaljacht; geleidelijke afbouw van materiaal afhankelijkheid door groei in internaliseren van strategieën. Dagelijks gecontroleerd dictee. Het eerste half jaar werken alle kinderen in het werkboek Taaljacht en Taal in Blokjes. Aan de hand van het M-meetmoment wordt hier differentiatie in aangebracht. Kinderen in ON 2 en 3 houden dit werkboek.

3. Basismaterialen (volgens stappenplan TiB)

De volgende materialen zijn minimaal aanwezig per bouw of groep en voor gebruik op ondersteuningsniveau 1–3:

- Klankblokken (blokboxen)
- Markeerstiften (sneldrogend; geen potloden/viltstiften)
- Werkboeken TiB 1–10 en Voorloperkje
- Handleidingen en oefenmappen
- Klank–tekenkaartjes en letterlijn
- Woordbouwkaartjes en magnetische letters
- TiB Reader- en Module-software
- Springpleinen

4. Ondersteuningsniveaus voor groep 3-8

4.1 Ondersteuningsniveau 1 – Basisaanbod

Alle leerlingen tot en met De Fakkelt krijgen dagelijks TiB-onderwijs, geïntegreerd in de reguliere taallessen. De leerkracht modelt hardop denken bij het coderen (kleuren), blokken (woordopbouw) en het toepassen van regels. Woorden uit de eigen taalmethode worden met TiB-werkvormen verwerkt waar mogelijk. Taaljacht biedt TiB aan in speciale werkboeken. Deze werkboeken zetten we structureel in tot halverwege groep 4.

4.2 Ondersteuningsniveau 2 – Verhoogde ondersteuning

Voor leerlingen met risico op achterstand. De oefeningen sluiten aan op de klasseninstructie. Mocht er in de dagelijkse dicties blijken dat een leerling een categorie niet beheerst, dan wordt er een interventie ingezet vanuit een aansluitend werkboek of uit de werkmap. Extra, korte sessies in kleine groepen, gericht op de basisregels.

- 4x per week 15 minuten pré teaching op aanbod+ begeleide remediëring op uitval.
- Interventie wordt na blokdictie/ kerntoetsen voortgezet of herzien.

4.3 Ondersteuningsniveau 3 – Intensieve interventie

Voor leerlingen met hardnekkige lees-/spellingproblemen. Dit blijkt tijdens de cito meetmomenten. Zij scoren een IV of V score. De interventies op blokniveau hebben te weinig resultaat bij een breed meetmoment. Intensieve, dagelijkse begeleiding individueel of in zeer kleine groepjes, met systematische inzet van handleidingen/oefenmappen en werkboeken/materialen.

- 4x per week 15 minuten pré teaching op aanbod+ begeleide remediëring op uitval door onderwijsassistent.
- In Individueel Handelingsplan: Foutanalyse → doelen → aangepaste werkvormen → evaluatie (cyclus van 4–6 weken).

5. Monitoring & toetsing

Monitoring is cyclisch (signaleren → handelen → evalueren) en sluit aan bij de doelen per bouw en ondersteuningsniveau. De Fakkelt volgt product- én procesindicatoren en zet aanvullende diagnostiek in waar nodig.

5.1 Instrumenten en frequentie

- Observatielijsten fonologisch bewustzijn (groep 1–2): 1× per 8-10 weken.
- Dyslexieprotocol vanaf midden groep 2 en de logopedische screening midden groep 2.
- Dictees en woordanalyses (groep 3–4): dagelijks kort dictee; 1× per blok/kern foutenanalyse per categorie.
- Lezen (tempo/nauwkeurigheid): maandelijkse meetmomenten bij risicoleerlingen. Het toepassen van TiB binnen het lezen op De Fakkelt, moet nog verder uitgewerkt worden. Onze focus ligt op spelling.

5.2 Beslisregel bij lage spellingresultaten – vernieuwd PI-dictee

Wanneer een leerling op een normtoets spelling een IV- of V-score behaalt, wordt binnen twee weken het vernieuwde PI-dictee afgenomen. Doel: foutcategorieën in kaart brengen en het juiste instapniveau en de focus voor Ondersteuningsniveau 3 bepalen. De uitkomsten worden vastgelegd in het Individueel Handelingsplan en besproken in de groepsbespreking.

- Op basis van de analyse: doelen en werkvormen bijstellen; na 6–8 weken hertoetsen (categorie-dictee of herhaald PI-onderdeel).
- Bij herhaalde IV/V na gerichte interventie: In overleg met IB opschalen naar Ondersteuningsniveau 4 en/of aanvullende diagnostiek.

5.3 Succescriteria en streefwaarden

- Groep 1: zie kerndoel 11. Aanbodsdoelen. Geen beheersingsdoelen.
- Groep 2: Eind groep 2 beheerst 80% 12 klank–tekenkoppelingen.
- Groep 3: eerste half jaar per kern groei foneem–grafeemkoppeling. 80% van de leerlingen beheerst dit. Tweede half jaar per kern de spelling. 70% laat een I-III beheersing zien.
- Groep 4-8: 70% beheersing van basiscategorieën per groep. Dit betreft een I-III score.

6. Borging van kwaliteit en continuïteit

Borging zorgt dat de TiB-aanpak bij De Fakkelt duurzaam verankerd blijft in visie, gedrag en middelen. Het combineert professionalisering, materiaalbeheer, afspraken over instructie en een vaste datacyclus.

6.1 Professionalisering en begeleiding in de klas

- Schoolbrede training TiB. Eventueel aangevuld met andere geïnteresseerden uit de scholengroep.
- Lesbezoeken/collegiale consultatie met focus op TiB-werkvormen (coderen/blokken/modellen).
- Kennisdeling via bordsessies.

6.2 Materiaal- en procesborging

- Materialen-overzicht per groep (checklist aan begin schooljaar; aanvullen halverwege).
- Eenduidige kleurcodes zichtbaar in elk lokaal (poster/letterlijn); heldere afspraken over gebruik van materialen.
- Beschikbaarheid van Reader/Module-software en beheer van licenties;

6.3 Datacyclus en kwaliteitskaart

- De datacyclus staat beschreven in kwaliteitskaart Zicht op Ontwikkeling.
- Kwaliteitskaart TiB: kernafspraken per bouw, observatiepunten en gewenste leerlinggedrag. (zie bijlage)

6.4 Communicatie met ouders en andere partners

- Heldere uitleg over TiB-werkwijze en thuisondersteuning (Reader waar relevant).
- Afstemming met externen (bijv. Dyslexiezorg en logopedie) om continuïteit te waarborgen.

7. Jaarplanning in het kort

Schooljaar 2025-26 en 2026-27

- Maart-mei
 - aanschaf nieuwe PI-dictee
 - informeren team over implementatie TiB
 - Besluit tav teamtraining
- Juni/juli
 - Afname PI-dictee bij VI en V scores en deze analyseren.
 - Ondersteuningsgroepen per categorie schoolbreed en groepsbreed maken en inplannen voor nieuwe schooljaar.
 - Materialen inventariseren en aanschaffen waar nodig.
- Augustus/september
 - Teamtraining op de startvergadering
 - Start TiB groep 4
 - Oppakken van de ondersteuningsniveaus 2 en 3 in de groepen 3-8.
- Oktober/november
 - Evaluatiemoment 1. Na collegiale consultatie schoolbreed bespreken van de voortgang bij de bordsessies.
- December/januari
 - Lange cyclus afname en PI afname VI en V scores.
 - Ondersteuningsgroepen per categorie schoolbreed en groepsbreed maken.
 - Aanpassen van de korte cyclusdoelen.
- Februari/maart
 - De leescoördinatoren volgens een verdiepende TiB cursus rondom het thema lezen en schrijven hiervoor een implementatieplan voor het komende jaar.
 - Bij de grote schoolbespreking een evaluatiemoment 2 plannen.
- April-mei
 - Voortzetten van TiB binnen de groepen en bij de ondersteuners.
- Juni/juli
 - Eindevaluatie bij de 2de grote schoolbespreking.

- Lange cyclus afname en PI afname VI en V scores.
- Ondersteuningsgroepen per categorie schoolbreed en groepsbreed maken voor het komende jaar.

Bijlage 1, Kwaliteitskaart inzet Taal in Blokjes

Opgesteld door: Melissa Assink en Donatine Luiten

Status: concept

Datum: maart 2026

Evaluatiedatum: nader te bepalen

Doel: doorlopende lijn fonemisch bewustzijn → klank–tekenkoppeling → spelling; groepsdoorbrekend en ondersteuningsniveaus 1–3.

1. Kernafspraken

- Onderbouw (1–3): focus op fonemisch bewustzijn en sterke klank–tekenkoppeling.
- Middenbouw (4): focus op spellingstrategieën met TiB; dagelijks ≥20 min.
- Doorlopende leerlijn tot en met groep 8; TiB als leidend instrument in groep 1-M4 en als ondersteunend instrument vanaf M4.

2. Ondersteuningsniveaus (ON)

- ON1 – Basisaanbod: dagelijks TiB in de klas (coderen, blokken, hardop lezen); vaste kleurcodes zichtbaar.
- ON2 – Verhoogd: 4x/week 15 min in kleine groep; doelen elke 8-10 weken bijstellen.
- ON3 – Intensief: 4x per week 15 min individueel; cyclus foutanalyse → doelen → evaluatie (8-10 weken).

3. Basismaterialen (minimaal aanwezig)

- Klankblokken (blokboxen), markeerstiften, werkboeken 1–10 + Voorloperkje, handleidingen/oefenmappen, springpleinen, klank–tekenkaartjes, letterlijn, woordbouwkaartjes/magneetletters, Reader/Module software.

4. Routines & doelen

- Groep 1: kerndoel 11 als aanbodsdoelen.
- Groep 2: 80% beheerst ≥12 klank–tekenkoppelingen. (Wordt aangepast na Visie jonge kind)
- Groep 3: Eerste half jaar per kern groei foneem–grafeemkoppeling. 80% van de leerlingen beheerst dit. Tweede half jaar per kern de spelling. 70% laat een I-III beheersing zien.
- Groep 4-8: 70% beheersing van basiscategorieën per groep. Dit betreft een I-III score.

5. Monitoring & toetsing

- Observatielijsten fonologisch bewustzijn (groep 1–2): 1x per 8-10 weken.
- Dyslexieprotocol vanaf midden groep 2 en de logopedische screening midden groep 2.
- Dictees en woordanalyses (groep 3–4): dagelijks kort dictee; 1x per blok/kern foutenanalyse per categorie.
- Beslisregel: bij IV/V-score op spelling → binnen 2 weken vernieuwd PI-dictee; analyse bepaalt focus ON2/ON3.

Bron: Stappenplan Implementatie Taal in Blokjes op School (materialen & niveaus).

